

детермінанта професійного зростання педагога, його самовдосконалення та самореалізації.

Дослідження мотиваційно-ціннісної сфери особистості педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти відбувалося в межах дослідження сутності й уточнення структурних компонентів психолого-педагогічної компетентності, яке здійснювалося протягом 2019 року під час проведення курсів підвищення кваліфікації в Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти ДВНЗ УМО. Респондентами були майстри виробничого навчання – 164 особи, викладачі професійно-теоретичної підготовки – 206 осіб. Одним із структурних елементів психолого-педагогічної компетентності є мотиваційний компонент, який за результати дослідження характеризується такими показниками: ставлення до професії як цінності; розуміння й переживання її значущості як для суспільства, так і для власного розвитку; інтерес до викладання дисципліни й питань освіти в цілому; захопленість наукою і прагнення до самовдосконалення.

У результаті досліджень можна зазначити, що в процесі професійного розвитку особистості проблема ціннісно-мотиваційної сфери є актуальною в контексті сучасної акмеології. Ціннісні орієнтації як змістовний компонент психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти є регулювальною функцією самовдосконалення. На нашу думку, саме цінності структурують системноутворювальне ядро як у професійній діяльності, так і у внутрішньому світі особистості. У процесі професійного розвитку структура та зміст ціннісно-мотиваційної сфери перевіряються, доповнюються, набувають дедалі особистісного значення.

Масліч Світлана Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, методист ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг»

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВИТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Одним із викликів сучасного освітнього процесу є необхідність упровадження дистанційного навчання. Це означає, що кожний педагогічний працівник, незалежно від типу закладу освіти, наразі повинен володіти навичками роботи з цифровими ресурсами, мати високий рівень інформаційної грамотності. Якщо говорити про заклади професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О), то впровадження дистанційного навчання має свої особливості, адже саме в них значна роль відводиться не лише урокам теоретичного навчання, а й виробничому навчанню як важливому складнику професійної освіти. Від правильної та ефективної організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання залежить якість отриманих знань й сформованих умінь та навичок майбутніх кваліфікованих робітників.

Для визначення суті поняття «дистанційне навчання» скористаємося чинним Положенням про дистанційне навчання, у якому зазначається, що метою дистанційного навчання є «надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу в навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників» [1]. Отож, як нами було вже зауважено вище, дистанційне навчання базується на використанні інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій та вимагає відповідних знань, умінь і навичок роботи з цифровими ресурсами.

Зважаючи на те, що всі учасники освітнього процесу перебувають у тісній взаємодії (рис. 1), основні принципи ефективного партнерства залишаються дієвими і в умовах дистанційного навчання.

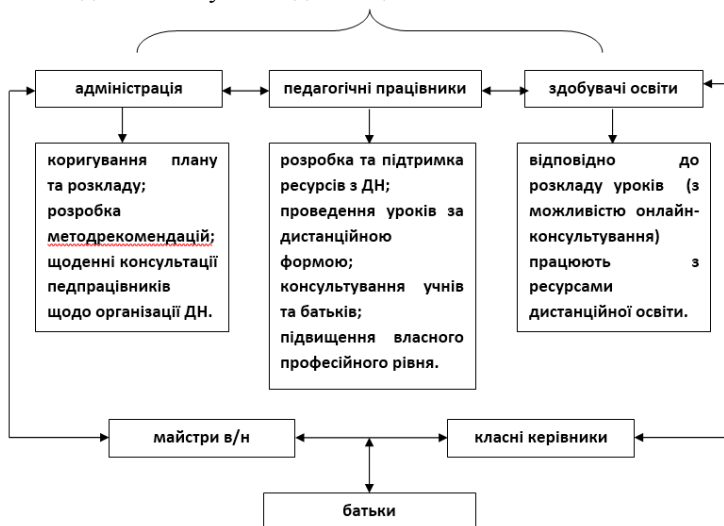

Рис. 1. Структурно-логічна схема взаємодії учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання

Зауважимо, що освітнє середовище повинно сприяти:

- опануванню необхідними навичками з базових і профільних предметів;
- розвитку критичного мислення;
- взаємоузгодженню зовнішніх потреб і внутрішніх мотивів до саморозвитку та самореалізації всіх учасників освітнього процесу [2].

Як засвідчує практика, спілкування між учасниками освітнього процесу під час дистанційного навчання зазвичай відбувається через Viber, Skype, Zoom, Google Meet, електронну пошту, телефонний зв'язок, а основними ресурсами для розміщення навчальних матеріалів є Google-сайти, блоги, Google Classroom.

Важливе значення у професійній підготовці відіграє контроль знань та вмінь здобувачів освіти. Під час дистанційного навчання організація такого контролю має свої особливості, зокрема широкого вжитку набуває електронний тестовий контроль (Google Forms, Майстер-Тест, LearningApps тощо).

Ураховуючи, що окреме місце в освітньому процесі ЗП(ПТ)О посідають уроки виробничого навчання, у процесі дистанційного навчання їх проведенню має передувати ретельна підготовка, зокрема для вступного інструктажу доцільно відзняти відеоматеріали з презентацією трудових прийомів, а під час підсумкових інструктажів організувати онлайн-зустрічі з учнями в синхронному режимі. Однак варто зауважити, що не кожний урок виробничого навчання можна провести в умовах дистанційного навчання. Окремі теми вимагають формату безпосереднього спілкування з учнями в лабораторних приміщеннях.

На сьогодні дистанційне навчання є альтернативою традиційної освіти. Його ефективність залежить від багатьох чинників, серед яких можна виокремити такі: рівень цифрової грамотності як педагогічних працівників, так і учнів; технічні можливості учасників освітнього процесу; самосвідомість учнів щодо необхідності опанування знань і навичок.

Література

1. Положення про дистанційне навчання : наказ Міністерства освіти і науки від 25.04.2013 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 12.10.2020).
2. Запорожцева Ю.С. Основні принципи та критерії ефективного партнерства учасників освітнього процесу. *Збірник науково-методичних матеріалів конференції «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах нової української школи»*. 2019. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=77> (дата звернення: 14.10.2020).

Мося Ірина Анатоліївна,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЄКТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Варто зосередити увагу на тому, що основним критерієм результативності фахової передвищої освіти сьогодення є її якість, тобто відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартів фахової передвищої освіти, професійних та/або міжнародних стандартів (за наявності), а також потребам зацікавлених сторін і суспільства (*Закон України «Про фахову передвищу освіту»*). Варто зазначити, що ця технологія, незважаючи на її прагматичність, досить гнучка і варіативна. Педагогічна практика нині використовує різноманітні проєкти, що задовольняють соціальні, регіональні, професійно-педагогічні та інші вимоги